

ПРОГРАМ

Јелене Ковачевић, судије Привредног суда у Београду
кандидата за изборног члана Високог савета судства
из реда судија привредних судова и Привредног апелационог суда

Поштоване и уважене судије Републике Србије,

Као носиоци судске власти, суочени смо са свакодневним изазовима које у интересу странака у поступку, превазилазимо на законит и праведан начин. Свесни смо чињенице да је наше поступање изложено оцени јавности, али је са друге стране потребно спречити непримерен и, у последње време, чест утицај на рад судија. Уколико ми укажете поверење да вас представљам, као члан Високог савета судства ћу предано радити на враћању поверења у судијску функцију и судску власт која у пуном смислу речи заслужује поштовање и поверење сваког појединца. Залагаћу се за вредности које ће побољшати положај судија и унапредити садашњи статус.

1. Слободно судијско уверење, као један од законом прописаних начела у доношењу одлука, не сме бити подвргнуто негативном коментарисању јавности. Потребно је охрабрити судије да у одлуци искажу свој став и правно схватање у вези са појединачним и друштвеним проблемима који су стављени пред решавање. У рукама судија је формирање утиска грађана о законитости рада, доследности и личној одговорности, те је значајно подстаћи судије да јавно изнесу проблеме са којима су суочени.

2. Високи савет судства је дужан да унапређује независност и стручност судија у циљу превенције јавне осуде и предузима одлучне кораке када је личност и рад судије на удару бескруполозних, неистинитих и увредљивих коментара. Недопустиво је да судска власт као стожер државног апарата буде предмет компромитовања и осуђивања од стране политичких партија, а нарочито извршне власти. Један о циљева је вратити пољуљани ауторитет и ставити до знања да је судија независан и непристрасан у одлучивању које је предмет оцене виших инстанци.

3. У вези са претходним ставом је заштита судија. Потребно је да судија води поступак и одлучује у оптималним условима. Из тог разлога је неопходно санкционисати увреде и нападе који без реакције Високог савета судства урушавају поверење јавности у судску власт. Изузетно је опасно коментарисати и јавно саопштавати детаље поступка и унапред износити закључке који погодују некој од странака у поступку, а неретко и трећим лицима чији циљ није поштовање закона и правда. Задатак Високог савета судства је да спречи понижавање, угрожавање и уплитање у рад судије од стране било кога. Наведено је у складу са Уставом прокламованим начелом владавине права.

4. Отвореност Високог савета судства а тиме и судова, за сарадњу са медијима је потребна ради ширења позитивног утиска у јавности. Преовладава мишљење да, уколико се суд не огласи поводом неког интересантног судског поступка, да се у судници одвија незаконит процес. Свакако да се не поставља питање у вези са

информацијама од јавног значаја, али се мора водити рачуна да јавно саопштавање буде у границама закона и моралних принципа.

5. Јединство и једнакост судија на територији целе државе ће допринети стабилности правосудног система. Као и у свакој делатности, битно је да се судије удруже и размењују мишљења и ставове на који начин ће уједначавати поступања и олакшати решавање правних проблема. Сваки привредни суд је подједнако важан и требало би да има исту надлежност, односно да се пред сваким може решавати спор из области ауторског и сродних права и других сегмената права интелектуалне својине.

6. Плате судија, нарочито у привредним судовима, морају кореспондирати одговорности, стручности и оптерећености у раду што значи да судијска плата не сме зависити од тумачења закона. Управо је у чл. 4. Закона о судијама плата судија везана за достојанство судијске функције и одговорности судије и иста је гарант његове независности и сигурности његове породице. Моја интенција је да се то оствари и у пракси. Материјални положај судије одражава слику економске моћи државе чијем кредибилитету доприноси судска власт. Због тога је од изузетне важности да плата судије буде регулисана Законом о судијама где би се на недвосмислен начин одредила основица која се везује за републички просек зарада. Неприхватљиво је да плата судије привредног суда у Србији буде мања од плата наших колега у суседним земљама, све то при чињеници да судија не сме да обавља други посао који је неспојив са функцијом коју обављамо, нити да остварује приход по другом основу. Ту је веома важно и решити питање пензија чија је висина неупоредиво нижа од последње плате судије. Судија у пензији наставља да буде представник једне веома друштвено пожељне улоге.

7. Обезбеђивање адекватних услова за рад је минимум који се очекује како би судија могао да оствари резултате. Уколико судија нема судницу, кабинет, записничара, сарадника и приправника неће бити у могућности да изради и експедује одлуке на месечном нивоу у захтеваном броју. Како је у питању стручан, озбиљан и захтеван посао, то су материјални услови значајни и за лични интегритет и сигурност. Ту се доводи у питање и време потребно за породицу и друштвени живот, а које се не може одвојити уколико се жели највиша оцена у раду.

8. На резултате рада утиче и доступност стручног усавршавања, едукација, и саветовања. У том смислу ћу се залагати да се у свакој врсти поступка који се спроводи пред привредним судовима, омогући континуирано усаглашавање судске праксе, постигне једнако решавање у истоврсним споровима и јачање правне сигурности. Компетентни предавачи из земље и искуства едукатора из других правних система ће допринети да судије стичу нова знања, унапређују постојећа и постану предавачи.

9. У Правилнику о кретиријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника суда нужно је изменити и прецизније одредити услове за избор и напредовање, јер постојеће решење ствара конфузију у пракси и простор за тумачење. Не може се прихватити као реалан податак да готово сви кандидати имају највишу оцену без обзира на број решених предмета и чињеницу савладавања прилива предмета. Правилник би требало да обухвати и друге карактеристике судије и учини избор судија транспарентним и правичним што би гарантовало свеобухватно вредновање рада и омогућило каријерно напредовање.

10. Веома битно је решити проблем одласка стручног и оспособљеног кадра из судова. Занемарен је статус сарадника, саветника и судијских приправника које звање скоро да и не постоји. Најбољу припрему за полагање правосудног испита, младе колеге добијају у суду на извору знања и најразличитијих спорова. Али, суд нема механизам да их задржи због недостатка материјалних средстава која одобрава Министарство правде. Сведоци смо тренда да оспособљени, вредни и достојни правници који су завршили обуку у суду, своје стечено знање примењују у другим областима правосуђа. Високи савет судства би требало да преузме надлежност и у односу на судијске помоћнике који више не би били поистовећени са државним службеницима, већ би о њиховом радно – правном положају одлучивао овај орган. У најбољем интересу суда је да судски приправник настави каријеру у суду, а за судију је сатисфакција када носилац судијске функције постане њен сарадник.

Драге колеге, изласком на изборе за изборне чланове Високог савета судства показујемо вољу да променимо правосудни систем на боље. Уколико ми укажете поверење да будем представник привредних судова у овој правосудној институцији, будите уверени да ћу афирмативно утицати на побољшање нашег статуса и на колективну свест о значају и одговорности наше функције.

Јелена Ковачевић
судија Привредног суда у Београду

